

A NEW COURSE IN READING PALI

Bài 12.4

Đoạn kinh 5.2 (SN/ DHAMMACAKKAPPAVATTANA SUTTA)

Yāvakīvañca me, bhikkhave, imesu catūsu ariyasaccesu evaṃ tiparivaṭṭaṃ dvādasākāraṃ yathābhūtaṃ ñāṇadassanaṃ na suvisuddhaṃ ahosi, n’eva tāvāhaṃ, bhikkhave, sadevake loke samāraṃ sabrahmaṃ sassamaṇabrāhmaṇiṇiṃ pajāya sadevamanussāya ‘anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho’ti paccaññāsiṃ.

Yato ca kho me, bhikkhave, imesu catūsu ariyasaccesu evaṃ tiparivaṭṭaṃ dvādasākāraṃ yathābhūtaṃ ñāṇadassanaṃ suvisuddhaṃ ahosi, athāhaṃ, bhikkhave, sadevake loke samāraṃ sabrahmaṃ sassamaṇabrāhmaṇiṇiṃ pajāya sadevamanussāya ‘anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho’ti paccaññāsiṃ.

Ñāṇaṃ pana me dassanaṃ udapādi – ‘akuppā me vimutti, ayaṃ antimā jāti, natth’idāni punabbhavo’’ti.

Idamavoca Bhagavā. Attamanā pañcavaggiyā bhikkhū Bhagavato bhāsitaṃ abhinandunti.

Imasmiṃca pana veyyākaraṇasmiṃ bhaññamāne āyasmato Koṇḍaññaṃ virajāṃ vītamaṃ dhammacakkaṃ udapādi – “yaṃ kiñci samudayadhammaṃ, sabbam taṃ nirodhadhammaṃ”ti.

Pavattite ca pana Bhagavatā dhammacakke Bhumma devā saddamanussāvesuṃ – “etaṃ Bhagavatā Bārāṇasiyaṃ Isipatane Migadāye anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattitaṃ appaṭivattiyaṃ samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmin”ti.

Bhummaṇaṃ devānaṃ saddaṃ sutvā Cātumahārājikā devā saddamanussāvesuṃ – “etaṃ Bhagavatā Bārāṇasiyaṃ Isipatane Migadāye anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattitaṃ, appaṭivattiyaṃ samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmin”ti.

Cātumahārājikānaṃ devānaṃ saddaṃ sutvā Tāvatisā devā ...pe... Yāmā devā ...pe... Tusitā devā ...pe... Nimmānaratī devā ...pe... Paranimmitavasavattī devā ...pe... Brahmakāyikā devā saddamanussāvesuṃ – “etaṃ Bhagavatā Bārāṇasiyaṃ Isipatane Migadāye anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattitaṃ appaṭivattiyaṃ samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmin”ti.

Iti ha tena khaṇena, tena layena, tena muhuttana yāva Brahmaloṇa saddo abbhuggacchi. Ayaṃ dasasahassi lokadhātu saṅkampi sampakampi sampavedhi. Appamaṇo ca uḷāro obhāso loke pāturaṃ atikkamma devānaṃ devānubhāvaṃ.

Atha kho Bhagavā udānaṃ udānesi – “Aññāsi vata, bho Koṇḍañño, aññāsi vata, bho Koṇḍañño”ti! Iti h’idaṃ āyasmato Koṇḍaññassa ‘Aññāsi-Koṇḍañño’ tv’eva nāmaṃ ahoṣi’ti.

Từ vựng đoạn kinh 5.2

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Yāva	Cho tới khi, cho tới chừng mực [kết hợp danh từ trực bổ cách]	Giới từ
2	Kīva	Nhiều thế nào, lớn thế nào	Tính, nghi vấn
3	Me	Tôi, ta [gián bổ, sở hữu, dụng cụ cách, số ít]	Đại, nhân xưng, 1
4	Bhikkhu	Tỳ Kheo	Danh, nam
5	Ayaṃ/idaṃ~Imaṃ/ayaṃ	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
6	Catu	4	Số
7	Ariya	Thánh, cao thượng	Tính
8	Saccaṃ	Sự thật, chân lý	Danh, trung
9	Evam	Như vậy, như thế	Trạng
10	Ti	3	Số
11	Parivaṭṭaṃ	Vòng tròn, sự quay vòng, sự nối tiếp	Danh trung
12	Dvādaśa	12	Số
13	Ākāro	Phương thức, điều kiện, trạng thái, phẩm chất, dấu hiệu	Danh, nam
14	Yathābhūtaṃ	Đúng theo thực tính, đúng theo hiện thực	Trạng
15	Ñāṇaṃ	Trí	Danh, trung
16	Dassanaṃ	Kiến	Danh, trung
17	Su-	[Tích cực]	Tiền tố
18	Visuddha	Được thanh lọc	Quá phân
19	Ahoṣi	Thì, là, tồn tại	Động, bất định, chủ động, mô tả
20	Tāva	Trong chừng mực ấy; kết hợp với yāva làm thành cặp tương quan	Trạng
21	Ahaṃ	Tôi, ta	Đại, nhân xưng, 1
22	Sadevaka	Bao gồm chư thiên	Tính
23	Loko	Thế gian	Danh, nam
24	Samāraka	Bao gồm Ma Vương	Tính

25	Sabrahmaka	Bao gồm phạm thiên	Tính
26	Sa-	Có, liên hệ với, liên quan đến	Tiền tố
27	Samaṇo	Sa Môn	Danh, nam
28	Brāhmaṇo	Bà La Môn	Danh, nam
29	Pajā	Dòng dõi, thế hệ	Danh, nữ
30	Devo	Vị trời	Danh, nam
31	Manusso	Con người	Danh, nam
32	Uttara	Cao hơn	Tính
33	Sammā	Chân chánh	Trạng
34	Sambodhi	Sự toàn giác, sự giác ngộ hoàn toàn	Danh, nữ
35	Abhi-	Vượt hơn, cao hơn	Tiền tố
36	Sambuddha	Giác ngộ hoàn toàn	Quá phân
37	Paccaññāsi	Biết hoàn toàn, nhận ra hoàn toàn	Động, bất định, chủ động, mô tả
38	Yato	Bởi vì	Liên từ
39	Udapādi	Sinh lên	Động, bất định, chủ động, mô tả
40	Kuppa	Dao động	Tính
41	Vimutti	Sự thoát khỏi, sự giải thoát	Danh, nữ
42	Antima	Cuối cùng, sau chót	Tính
43	Jāti	Sự sinh	Danh, nữ
44	Atthi	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
45	Idāni	Bây giờ, giờ đây	Trạng
46	Puna	Lần nữa, lặp lại	Trạng
47	Bhavo	Sự hiện hữu, Hữu	Danh, nam
48	Avoca	Nói	Động, bất định, chủ động, mô tả
49	Bhagavant	Thế Tôn	Danh, nam
50	Attamana	Thỏa thích, vui mừng, hoan hỷ	Tính
51	Pañca	5	Số
52	Vaggiya	Thuộc nhóm	Tính
53	Bhāsitaṃ	Lời nói	Danh, trung
54	Abhinandi	Hoan hỷ, mừng vui	Động, bất định, chủ động, mô tả
55	Veyyākaraṇaṃ	Lời giải thích, bài pháp	Danh, trung
56	Bhaññaṃāna	Được nói	Hiện phân
57	Āyasmant	Đại đức	Danh nam
58	Koṇḍañño	Tên riêng	Danh, nam
59	Viraja	Không như bản, thoát khỏi phiền não	Tính
60	Vitamala	Không bợn như	Tính
61	Dhammo	Pháp	Danh, nam

62	Cakkhu	Mắt	Danh, trung
63	Yo/yam~yad/ yā	Người mà, vật mà Mà người ấy, mà vật ấy Người nào, vật nào	Đại, quan hệ
64	Ko/kiṃ/kā	Ai, cái gì	Đại, nghi vấn
65	-ci	[phiếm định]	Hậu tố
66	Samudayo	Sự sinh lên, sự sinh ra, nguồn gốc	Danh, nam
67	Xdhamma	Có bản chất X	Tính
68	Sabba	Tất cả, mọi thứ, toàn bộ	Tính
69	Nirodha	Hoại diệt	Tính
70	Pavattita	Được làm cho quay	Quá phân
71	Cakkaṃ	Bánh xe	Danh, trung
72	Bhumma	Thuộc mặt đất	Tính
73	Saddo	Âm thanh, tiếng ồn, lời nói	Danh, nam
74	Anussāvesi	Làm cho nghe	Động, bất định, chủ động, mô tả
75	Bārāṇasī	Tên thành phố	Danh, nữ
76	Isipatanaṃ	Địa danh	Danh, trung
77	Migadāyaṃ	Vườn nai	Danh, trung
78	Uttara	Cao hơn	Tính
79	Paṭivattiya	Bị đảo ngược	Tính
80	Māro	Ma vương	Danh, nam
81	Brahmo	Phạm thiên	Danh, nam
82	Sutvā	Nghe	Động, bất biến
83	Mahant	Lớn	Tính
84	Rājika	Thuộc vương quốc, thuộc cõi	Tính
85	Tāvatiṃsa	Thuộc cõi 33	Tính
86	Yāma	Thuộc cõi Dạ Ma	Tính
87	Tusita	Thuộc cõi Đâu Suất	Tính
88	Nimmānarati	Thuộc cõi Nimmānarati	Tính
89	Paranimmitav asavatti	Thuộc cõi Paranimmitavasavatti	Tính
90	Brahmakāyika	Thuộc cõi Phạm Thiên	Tính
91	Iha	Ở đây	Trạng
92	Khaṇo	Thời khắc, thời điểm	Danh, nam
93	Layo	Thời khắc, thời điểm	Danh, nam
94	Muhutto	Thời khắc, thời điểm	Danh, nam
95	Yāva	Cho đến [kết hợp danh từ xuất xứ cách]	Giới từ
96	Abbhuggacchi	Vươn đến	Động, bất định, chủ động, mô tả

97	Dasa	10	Số
98	Sahassilokadhātu	Hệ thống thế giới gồm 10.000 thế giới	Danh, nữ
99	Saṅkampi	Rúng động	Động, bất định, chủ động, mô tả
100	Sampakampi	Rung chuyển	Động, bất định, chủ động, mô tả
101	Sampavedhi	Rung lắc, rung động	Động, bất định, chủ động, mô tả
102	Pamāṇa	Giới hạn	Tính
103	Uḷāra	Cao tốt, xuất sắc, phi thường	Tính
104	Obhāso	Ánh sáng	Danh, nam
105	Pāturahosi	Xuất hiện	Động, bất định, chủ động, mô tả
106	Atikkamma	Vượt quá	Động, bất định, chủ động, mô tả
107	Anubhāvaṃ	Sự sáng, sự lung linh	Danh, trung
108	Udānaṃ	Lời cảm hứng	Danh, trung
109	Udānesi	Thốt lên (do cảm hứng)	Động, bất định, chủ động, mô tả
110	Aññāsi	Biết, tìm ra	Động, bất định, chủ động, mô tả
111	Vata	Quả thực, quả nhiên	Phụ
112	Bho	Này con [hô cách của Bhavant]	Danh, nam
113	Koṇḍañño	Tên riêng	Danh, nam
114	Āyasmant	Đại đức	Danh, nam
115	Nāmaṃ	Tên	Danh, trung
116	Ahosi	Thì, là, tồn tại	Động, bất định, chủ động, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 5.2

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 5.2
1	NA	NA	NA

Đoạn kinh 10 (SN)

sāvatthinidānaṃ. ekamantaṃ ṭhitā kho sā devatā bhagavato santike imaṃ gāthaṃ abhāsi —

“nandati puttehi puttimā,
gomā {gomiko (sī. syā. kaṃ. pī.)} gohi tatheva nandati.
upadhīhi narassa nandanā,
na hi so nandati yo nirūpadhī”ti.

“socati puttehi puttimā,
gomā gohi tatheva socati.
upadhīhi narassa socanā,
na hi so socati yo nirūpadhī”ti.

Chú giải

(1) **nandatīti** tussati attamano hoti.

(2) **puttimāti bahuputto**. tassa hi ekacce puttā kasikammaṃ katvā dhaññassa koṭṭhe pūrenti, ekacce vaṇijjaṃ katvā hiraññasuvaṇṇaṃ āharanti, ekacce rājānaṃ upaṭṭhahitvā yānavāhanagāmanigamādīni labhanti.

(3) *atha tesam ānubhāvasaṅkhātamaṃ sirim anubhavamānā mātā vā pitā vā nandati.*

Từ vựng đoạn kinh 10

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Sāvatthī	Tên thành phố	Danh, nữ
2	Nidānaṃ	Nguyên nhân, nguồn gốc	Danh, trung
3	Ekamantaṃ	Ở một bên	Trạng
4	Thita	Đứng	Quá phân
5	Kho	Quả thực, thực sự	Phụ
6	So~sa/taṃ~ tad/sā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
7	Devatā	Vị trời	Danh, nữ
8	Bhagavant	Thế Tôn	Danh, nam
9	Santikaṃ	Phạm vi gần, phạm vi trước mặt	Danh, trung
10	Ayaṃ/idam~ Imam/ayaṃ	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
11	Gāthā	Bài kệ, bài thơ	Danh, nữ
12	Abhāsi	Nói	Động, bất định, chủ động, mô tả
13	Nandati	Vui vẻ, hoan hỉ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
14	Putto	Con trai, con cái	Danh, nam
15	Puttimant	Có con trai, có con cái	Tính
16	Go	Con bò, gia súc	Danh, nam
17	-mant	Có, sở hữu	Hậu tố danh từ/tính từ
18	Tatha	Đúng thật, thật	Tính
19	Eva	[Nhấn mạnh]	Phụ
20	Upadhi	Sự dính mắc, nền tảng	Danh, nam
21	Naro	Người	Danh, nam
22	Nandanā	Sự vui vẻ, sự hoan hỉ	Danh, nữ
23	Hi	Bởi vì, quả thực	Phụ
24	Yo/yaṃ~yad/ yā	Người mà, vật mà Mà người ấy, mà vật ấy	Đại, quan hệ

		Người nào, vật nào	
25	Ni-/nir-	Phủ định, xuống dưới	Tiền tố
26	Socati	Than van, than khóc	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
27	Tussati	Hài lòng, thỏa mãn, hạnh phúc	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
28	Attamana	Vui sướng, hân hoan	Tính
29	Hoti	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
30	Bahu	Nhiều	Tính
31	Ekacca	Một số	Tính
32	Kasi	Việc cày cấy, nông nghiệp, việc trồng trọt	Danh, nữ
33	Kammaṃ	Nghề nghiệp, nghiệp, hành động	Danh, trung
34	Katvā	Làm, thực hiện, thi hành	Động, bất biến
35	Dhaññaṃ	Lúa, ngũ cốc	Danh, trung
36	Koṭṭho	Bao tử, bụng, buồng, kho	Danh, nam
37	Pūreti	Làm đầy	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
38	Vaṇijjā	Nghề buôn bán, thương mại	Danh, nữ
39	Hiraññaṃ	Vàng thô	Danh, trung
40	Suvaṇṇaṃ	Vàng	Danh, trung
41	Āharati	Lấy, mang về, làm ra	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
42	Rājan	Vua	Danh, nam
43	Upaṭṭhahitvā	Phục vụ	Động, bất biến
44	Yānaṃ	Xe	Danh, trung
45	Vāhanaṃ	Xe	Danh, trung
46	Gāmaṃ	Làng	Danh, trung
47	Nigamaṃ	Thị trấn	Danh, trung
48	Ādi	Vân vân	Danh, trung
49	Labhati	Đạt được, có được	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
50	Atha	Thế rồi, thế thì	Phụ
51	Ānubhāvo	Sức mạnh, vinh quang	Danh, trung
52	Saṅkhāta	Được gọi	Tính
53	Siri	Sự may mắn, vinh quang, sự giàu có, sự phát triển, sự thịnh vượng	Danh, nữ
54	Anubhavati	Thực hiện, trải qua, dự phần, kinh qua, ăn	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
55	Mātar	Mẹ	Danh, nữ
56	Pitar	Cha	Danh, nam

Ngữ pháp đoạn kinh 10

Dựa theo câu chú giải (2) thì tại sao người ta lại vui khi có con? Cho biết câu chú giải (3) nằm ngay sau câu (2) và kết hợp với câu (2) thành một ý hoàn chỉnh; khi bổ sung câu (3) vào thì niềm vui con cái như chúng ta vừa giải ra có gì thay đổi không?